

Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualue

15.8.2017

TRE:5335/2017

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntö OKM/33/010/2017

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta

Tampereen kaupunki esittää lausuntonaan seuraavaa:

Hallituksen esitysluonnoksen mukaisesti oppilas- ja opiskelijahuoltolakia muutettaisiin siten, että oikeus oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisiin kuraattori- ja psykologipalveluihin laajennettaisiin koskemaan kaikkia ammatillista perustutkintoa suorittavia opiskelijoita ja valmentavassa koulutuksessa olevia opiskelijoita. Soveltamisala laajenisi myös niihin henkilöihin, jotka ovat nykyisin suorittaneet ammatillista perustutkintoa näyttötutkintona ja työvoimakoulutuksena. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain palvelujen piiriin tulisi noin 50 000 opiskelijaa lisää. Muutokset tulisivat voimaan 1.1.2018 alkaen.

Luonnoksen 9 §:ssä todetaan että palvelujen järjestämisvelvoite on oppilaitoksen sijaintikunnalla. Mikäli oppilaitoksella on useita toimipisteitä, on velvoitetta sovellettu siten, että oppilaitoksen eri kunnissa sijaitsevien toimipisteiden sijaintikunnat ovat velvollisia järjestämään nämä palvelut.

Luonnoksessa todetaan, että esitetyn muutoksen arvioidut kustannusvaikutukset kunnille vuosipalkoilla arvioituna ovat 5,633 milj. euroa.

Näkemyksemme mukaan esityksen kustannusvaikutukset on alimitoitettu. Välittömien palkkauskustannusten lisäksi palvelujen järjestäminen edellyttää myös esimerkiksi tietojärjestelmien ylläpitoa ja asianmukaisia tiloja. Palvelujen järjestäjäkunta voi laskuttaa opiskelijahuoltolain palveluja käyttävän opiskelijan kotikuntaa ainoastaan toteutuneiden palkkakustannusten perusteella. Myös laskuttaminen edellyttää tietojärjestelmä- ja hallintopalveluja.

Luonnoksessa todetaan, että muutoksen kustannuslaskelmissa on huomioitu, että täysi-ikäisten opiskelijoiden kohdalla koulukuraattorin tarjoamien palveluiden tarpeen voidaan arvioida olevan vähäisempi kuin nuoremmilla oppilailla ja opiskelijoilla.

Tämä arvio ei näkemyksemme mukaan välttämättä pidä paikkaansa. Aikuisopiskelijoiden palvelutarve on usein erilainen kuin nuorilla ja työllistävää yhtä opiskelijaa kohden. Aikuisopiskelijoilla tukea saatetaan tarvita tilanteissa, jotka ovat usein jo kehittyneet varsin pitkälle. Esimerkiksi taloudellinen toimeentulo on hyvin keskeinen tekijä ja palveluissa on huomioitava myös perhetilanne huomattavasti laajemmin. Myös psykologin työ on aikuisopiskelijoiden kanssa erilaista kuin nuoriso-opiskelijoiden kanssa. Tilanteet ovat komplisoituneempia ja tarvitaan ennakoivan työn sijaan enemmän korjaavaa työtä.

15.8.2017

TRE:5335/2017

Edellä todetuista syistä esityksen arvioituja kustannusvaikutuksia ja kunnille suoritettavaa valtionosuutta tulisi korottaa esitetystä esimerkiksi 10 prosentilla.

On ymmärrettävää, että palvelut koskisivat tasaveroisesti kaikkia ammatillisen koulutuksen opiskelijoita. Muutosten aikataulu on kuitenkin kireä ja nopeasti laajentuvaan palvelutarpeeseen on haastava vastata näin nopeasti. On vaarana, että mahdollisuudet ennaltaehkäisevään ja yhteisölliseen työhön oppilaitoksissa heikkenevät. Muutos voi aiheuttaa myös lisäkoulutustarpeita nykyiselle oppilas- ja opiskelijahuoltohenkilöstölle. Aikuisopiskelijoiden palveluiden tarve on erilainen ja myös yhteistyöverkostot laajenevat. Psykologeilla sekä kuraattoreilla tehtävänkuvat saattavat muuttua. Asiakkaina saattaa olla koko nuoriso- ja aikuisväestön palvelut ja on myös tunnistettava ne erityistarpeet, joita aikuisopiskelijoilla saattaa olla.

Ammatillinen perustutkintokoulutus, myös työvoimakoulutuksena järjestettynä, voidaan toteuttaa muuallakin kuin oppilaitoksessa kuten esimerkiksi yritysten tiloissa. On epäselvää millä kunnalla on tällöin palvelujen järjestämisvelvoite. Ammatillisen koulutuksen lainsäädännön muuttuessa 1.1.2018 oppilaitoksia ja toimipisteitä voidaan myös joustavasti perustaa eri kuntiin koulutuksen järjestäjän omalla päätöksellä. Sijaintikuntien on tällöin vaikea ennakoida nopeastikin muuttuvia palvelutarpeita.

Anna-Kaisa Heinämäki

Apulaispormestari

Elinvoima- ja osaamispalvelut sekä asunto- ja kiinteistöpalvelut